

MIGRÁCIÓS SZEMLE

Tíz aggasztó konfliktus 2021-ben

Ismét megjelent az ACLED (The Armed Conflict Location & Event Data) éves előrejelzése, amely a 2021-es év 10 legaggasztóbb konfliktusát mutatja be. A készítők a koronavírus-világjárvány árnyékában értékelték az aktuális konfliktusok intenzitását, várható következményeit, valamint azt, hogy mi várható ezekkel összefüggésben 2021-ben, így azonosítva a legaggasztóbbak válságzónáit.

Az ACLED évről évre megjelenő *Ten Conflicts to Worry About* sorozata rendre ugyanazt a logikát követi: a forrópontok mellett olyan mintázatok és trendeket is megpróbál feltárni, melyek a vizsgált konfliktusok intenzitásának növekedését, illetve elmélyülését eredményezhetik. Az idei év kiemelt konfliktusos régiói között találjuk Etiópiát, Indiát és Pakisztánt, Mianmart, Haitit, Fehéroroszországot, Kolumbiát, Örményországot és Azerbajdzsánt, Jement, Mozambikot, illetve a Száhel. A felsoroltak közül három már korábban is szerepelt a listán (Etiópia, Jemen és a Száhel). A tárgyalt konfliktusok nem magyarázhatók kizárólag a törékeny államiség, az elhibázott politika, a csoportszérelmek vagy az erőforrásokért folytatott küzdelem narratíváival. Sokkal inkább komplex tényezők bonyolult hálójának következményei, amelyek erősítik az említett területek sebezhetőségét és instabilitását. A bemutatott konfliktusgócok többsége alkalmas lehet arra, hogy migrációs és menekülthullámok robbanjanak ki az érintett térségekben, tovább rontva azok és a szomszédos régiók helyzetét.

Forrás: [The Armed Conflict Location & Event Project. Ten Conflicts to Worry About in 2021, February 2021.](#)

Etiópia

A 2021-es év komoly kihívást jelenthet Etiópia számára. Az országnak a Tigráj régióban kialakult konfliktussal kell megbirkóznia, amely 2020 novemberében kezdődött és látszólag döntő győzelemmel zárult Addisz-Abeba számára, mivel a kormányerők elfoglalták a lázadók fő bázisát, a szövetségi tagállam fővárosát, Makalét. Ugyanakkor a felkelők elhúzódó gerillaháborúba kezdtek a nehezen járható hegyvidéki területeken, és ezzel párhuzamosan egy humanitárius válság is kialakult, hiszen a konfliktus elől rendkívül sokan menekültek el mind belföldön, mind más országok területére. Abij Ahmed miniszterelnök kormánya ráadásul a tigráji események láttán „fellelkesült” más régiókban is konfliktusokra számíthat, így pl. Konszóban, Nyugat- és Kelet-Vollegában, Guddzsiban, az oromó-szomáli határvidéken, illetve Szudán irányába is.

India és Pakisztán

India és Pakisztán között a kasmíri régióban tapasztalható, határokon átnyúló erőszak 2021-ben várhatóan tovább erősödhet. Mivel mindkét fél ellentétes elképzelésekkel rendelkezik a térség jövőjét illetően, a kasmíri konfliktus tárgyalásos rendezésének esélye csekély. Az indiai és kínai erők között

növekvő feszültség Ladakh-ban tovább fokozza a régió instabilitását. Az India és Kína közötti diplomáciai tárgyalások, melyeknek célja az ellentétek feloldása, továbbra sem kielégítőek. Ha India képtelen megoldani konfliktusát Kínával és Pakisztánnal, hamarosan egy többfrontos támadással nézhet szembe. Mindeközben a muszlim lakosság marginalizálódása növelheti a radikalizálódást, ami tovább súlyosbíthatja a kasmíri helyzetet.

Pakisztánnak mindeközben az állami erőket célzó fegyveres erőszak beludzsisztáni fokozódása, illetve a beludzi szeparatista mozgalom újjáéledése okoz komoly fejfájást. A pakisztáni kormánynak bizonyítania kell, hogy képes gátat szabni a felkeléseknek és folytatni tartományi projektjeit és terveit, beleértve a kínai-pakisztáni gazdasági folyosó (CPEC) kiépítését. A jólét esélyétől megfosztott beludzsisztáni lakosság marginalizálódása itt is radikalizmust szülhet, amely tovább táplálhatja a szeparatizmust. A pakisztáni erőeknek is két fronttal kell szembenézniük: egyrészt fenn kell tartaniuk a rendet Beludzsisztánban, másrészt Kasmírt is figyelemmel kell kísérniük.

Mianmar

A Nemzeti Liga a Demokráciáért (NLD) által megnyert novemberi mianmari választásokat követően a katonaság által támogatott Pártszövetség a Szolidaritásért és a Fejlesztésért (USDP) erőszakos tüntetéseket kezdeményezett országshere, melyek hatásai 2021-ben is érezhetőek. Február 1-jén, az új parlament összehívásának napján a katonaság puccs keretében letartóztatott több prominens politikust, valamint szükségállapotot hirdettek ki. A katonaság bejelentette, hogy az új választások kiírásáig átveszi az irányítást az ország felett.

2021 előrehaladtával egyre biztosabb, hogy a katonai puccs csak tovább mélyítette a káoszt az egyébként is instabil délkelet-ázsiai országban. A kialakult helyzet könnyedén eredményezheti a szunnyadó fegyveres konfliktusok újbóli fellángolását. Az egyik ilyen a rakhine-i konfliktus lehet. A mai napig több rakhine-i vagy chini lakos ideiglenes menekültként él az országban, nem is beszélve a sok ezer rohingya menekültről, akik bangladesi menekülttáborokban kénytelenek élni. Aggasztó tényező emellett, hogy Kajin államban is nőtt a konfliktus esélye, Shan államban pedig folytatódik a Shan és Ta'ang lázadó csoportok közötti harc.

Haiti

2021 első feléve döntő fontosságú lesz a tüntetések és a politikai erőszak tendenciái szempontjából Haiti számára. A karibi országban a választási naptár ellentmondásos értelmezése eredményezheti a konfliktusok fellángolását. Noha a következő választásokat 2021 szeptemberére tervezik, az ellenzék azzal érvel az államfő ellen, hogy Moise alkotmányos mandátuma már 2021 februárjában lejárt – a kormány szerint viszont az államfő megbízatása 2022-ig tart. Moise elnököt a 2016-ban megismételt elnökválasztáson választották meg, miután a 2015-ben tartott első választási fordulót csalás miatt felfüggesztették. A több mint kétéves huzavonát követően Moise 2017 februárjában lépett hivatalba öt éves mandátummal.

Fehéroroszország

A demonstrációk mérete és száma vélhetően nőni fog 2021-ben Fehéroroszországban. Ahogy az időjárás egyre kedvezőbb lesz, egyre több és több ember vonulhat az utcára a Lukasenka-rendszer felszínre reformjai ellen tüntetni. A rendőrség következetes ellenállása, brutális fellépése, valamint kínzások alkalmazása mind azt eredményezik, hogy a fehérorosz lakosság egyre elkötelezettebb a tüntetések mellett. A politikai változás ugyanakkor nem valószínű: bár Cihanouszkaja, az ellenzék legkiemelkedőbb vezetője szorosán együttműködik az európai kormányokkal és a Biden-adminisztrációval, hogy nyomást gyakoroljon Lukasenkára, hatása minimálisnak tekinthető egészen addig, amíg Moszkvát meg nem nyeri szövetségesének.

Kolumbia

A koronavírus-világjárványnak köszönhetően Kolumbiában súlyos gazdasági visszaesés, illetve a munkanélküliség hirtelen megugrása tapasztalható, melyek 2021 során is folytatódni látszanak. A foglalkoztatási lehetőségek csökkenése a munkavállalókat a feketegazdaságba taszítja, illetve egyéb illegális tevékenységekre kényszeríti. A fegyveres csoportok kapva kapnak a lehetőségen, hogy újabb harcosokat toborozzanak, és növelhessék jelenlétüket a vidéki és elszigetelt területeken, ahol gyenge az állami ellenőrzés. A fegyveres csoportok térhódítása így továbbra is veszélyezteti a gazdákat és az őslakosokat. Utóbbiak ugyanis, ha fegyveres csoportokkal kerülnek szembe, nem feltétlenül fognak engedelmessé válni azok követeléseinek – aminek súlyos következményei lehetnek.

Örményország és Azerbajdzsán

Az Oroszország által tető alá hozott, Örményország és Azerbajdzsán által aláírt fegyverszünet ugyan lezárta az aktuális hegyi-karabahi háborút, de a főbb kérdések és aggodalmak továbbra is megoldatlanok maradtak. A határok kijelölése, a tűzszünet megsértését akadályozó mechanizmusok sérülékenysége, a menekültek vissza- vagy kiáramlása, illetve az azerbajdzsáni és hegyi-karabahi örmény közösség hosszú távú jelenléte és biztonsága a régióban továbbra is komoly kihívást jelentenek.

A térségben jelentős probléma továbbá Moszkva és Ankara megerősödött pozíciója, Baku és Jereván következetes ellenségeskedése, Hegyi-Karabah jogi státuszának tisztázatlansága, valamint egy lehetséges belpolitikai válság esélye Örményországban. Az ellenzéki Hazaföld Felszabadításáért Mozgalom – mely a Prosperáló Örményország, a Hazaföld Párt, az Örmény Köztársasági Párt és az Örmény Forradalmi Föderáció szövetsége – november 10. óta eddig több mint 50 demonstrációt szervezett számos városban, melyek a miniszterelnök, Nikol Pasinyján lemondását követelik. A demonstrációkra válaszul Pasinyján előrehozott választásokat hirdetett meg 2021-re. Fennáll azonban a veszély, hogy a választás nem oldja meg a pártok ellenségeskedését – mely ellehetleníti a kompromisszumot –, elmélyítve a belpolitikai konfliktust és tovább destabilizálva Örményországot. Ez pedig végső soron a béketárgyalásokra is negatív módon hathat ki.

Jemen

Míg 2020-ban élt a remény, hogy a jemeni konfliktus végére pontot lehet tenni, sajnos ellentétes tendenciák valósultak meg, és még az idei évre átcúsúzva is folytatódtak az összecsapások. A húti erők folyamatosan és egyre több fronton állnak győzelemre – különösen az al-Dzsavf és a Marib Kormányzóságok területén –, miközben a Hádi-párti erők eddig alig könyvelhettek el sikert a harcmezőkön. Ez a hatalmi egyensúlyhiány valószínűtlenné teszi, hogy a húti erők rövid távon megállapodjanak egy tűzszünetről vagy egy békefolyamatról. Mindaddig, míg az egyik fél úgy vélheti, hogy katonailag felül tud kerekedni a másikon – ahogy ezt most a hütik érzik –, a konfliktus nem fejeződhet be.

Mozambik

A mozambiki konfliktus folytatódása, illetve az abban történő nemzetközi részvétel valószínűsíthető. A Cabo Delgado-i felkelés sikerei miatt a mozambiki kormány más nemzetek nyomására kénytelen volt megerősíteni biztonsági és védelmi pozícióját. Több ország (köztük az egykori gyarmati hatalom, Portugália, illetve az Egyesült Államok) is felajánlotta támogatását Mozambik számára. A kormány állítólag Franciaországgal is egyeztetett, hogy egy megerősített tengeri együttműködés mentén vessenek véget a felkelésnek. Párizs azonban ebbe nem ment bele, ugyanis a Mayotte-sziget geopolitikai elhelyezkedése miatt – mely Franciaország tengerentúli területe – nem szorulnak rá Maputo segítségére.

A Száhel

Az eddigi száheli műveletek csak mérsékelt, rövid távú eredményeket értek el, a katonai erőfeszítésekkel pedig nem nyerték el a helyi lakosság szimpátiáját. A nemzetközi és helyi erők legfontosabb kihívása a régióban az lesz, hogy megteremtsék és fenntartsák a biztonságot a folyamatban lévő műveletek befejezését követően.

A régió államai és közösségei közti törékeny kapcsolatok 2020-ban az elmúlt évek legsúlyosabb összecsapásait eredményezték a Száhelben. A Boko Haram és az ISGS (Islamic State in the Greater Sahara) közelmúltbeli támadásai bizonyítják, hogy a régió továbbra is súlyosan kitett a dzsihádisták, más paramilitáris fegyveres csoportok, valamint a közösségi és etnikai alapú milíciák agressziójának.

Összefoglalás

A 2020. év egy kihívásokkal teli esztendő volt – a koronavírus-járvány és az azt követő gazdasági válság a világ legtöbb országát rendkívül súlyosan érintette. Ezzel párhuzamosan több konfliktus is egyre intenzívebbé vált. 2021 éppen ezért egy veszélyes és agresszióval teli év lehet – különösen az elemzésben felsorolt 10 országban/régióban.